

Jaarplan 2026

Het jaarplan “GEZOND NAAR DE 100!”

Dit jaarplan is de eerste die gemaakt is binnen de nieuwe planperiode van de Meerjarenvise 2026-2035. De contouren worden bepaald door het Beleidsplan 2026-2030.

De hoofdlijnen van onze nieuwe Meerjarenvise zijn:

1. Toekomstbestendig maken van ons bezit en het Gelderse landschap
2. Vergroten van de maatschappelijke waarde van GLK voor een diverse Gelderse samenleving
3. Ontwikkelen naar een samenwerkingsgerichte en ondernemende organisatie

Deze hoofdlijnen zijn ook de rode draad in dit jaarplan. Meer nog dan in voorgaande jaren leggen we de nadruk op de samenhang tussen het landschap, het gebouwde en gebruik van onze ensembles, maar ook de betekenis die zij in het verleden en ook nu nog hebben in de verbinding van mensen met elkaar en hun leefomgeving.

Herstel van onze leefomgeving vraagt door de grote opgaven als gevolg van klimaatverandering en verstoorde balansen van diverse stoffen in het milieu (stikstof, PFAS, pesticiden, etc.) om ingrepen op het niveau van het gehele systeem. Voor ons bezit betekent dit het herstel van de natuurlijke systemen die de drager zijn van de kwaliteit van onze gebieden op plaatsen waar dat nog mogelijk en zinvol is.

Het politieke landschap is nog steeds onrustig wat veel onzekerheden met zich meebrengt maar juist van onze organisatie vraagt om een heldere eigen koers te varen.

Veel werkzaamheden van 2025 lopen nog door naar 2026, waaronder de grote contracten die we met de provincie hebben t.a.v. het natuurherstel. Veel is nog onzeker als het gaat over de uitwerking van het stikstof- en klimaatbeleid. We wachten hier niet op en nemen maatregelen om de effecten ervan te verkleinen.

Vanaf 2026 zal de nieuwe contractperiode van de SNL ingaan. De doorwerking van de hogere Standaard Kost Prijzen (SKP) is daarbij nog onzeker.

Wanneer keuzen gemaakt moeten worden zal de prioriteit liggen bij het beheer en instandhouding van ons bezit. Daarnaast willen wij met goede voorbeelden van herstelprojecten laten zien dat verbeteringen mogelijk zijn en het nodig is hierin te investeren.

We zien kansen om bij te dragen aan de sociale cohesie in deze periode van polarisatie, onder meer door nog beter in samenspraak met onze omgeving een bijdrage te leveren aan het thuisgevoel van iedereen die zich betrokken voelt bij Gelderland. Het beleid t.a.v. Diversiteit en Inclusie waarmee we in 2024 zijn gestart zal verder ontwikkeld en uitgerold worden.

Duurzaamheid is een thema dat langzamerhand uitwerking krijgt binnen alle onderdelen van ons werk. In 2026 willen we dat ook zichtbaar maken in onze eerste duurzaamheidsrapportage conform de vrijwillige standaard van de Corporate Sustainability Reporting Directive van de Europese Unie.

Ook in de organisatie gaan de ingezette veranderingen door onder meer als gevolg van de impuls die de nieuwe Meerjarenvise daaraan geeft. Dit uit zich in leiderschapstraject voor alle leidinggevenden van GLK, een verdere versterking van de beheerorganisatie, de positionering van bedrijfsvoering en HRM, meer aandacht voor gebiedsontwikkeling en educatie. In 2026 nemen we ook afscheid van Theo Meeuwissen als adjunct-directeur en hopen we een ervaren opvolger met evenveel kennis, ervaring en wijsheid te hebben gevonden.

In 2026 vieren we ingetogen de jubilea van 250 jaar Huis Verwolde en 75 jaar Brantsen van de Zyp in de aanloop naar ons 100-jarig jubileum in 2029.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Toekomstbestendig maken van ons bezit en het Gelders landschap	6
1.1 Goed beheer als basis.....	7
1.1.1 Kerncollectiebeschrijvingen.....	7
1.1.2 Collectieplannen.....	7
1.1.3 Kwaliteitscyclus terreinbeheer.....	7
1.1.4 Kwaliteitscyclus gebouwen.....	7
1.1.5 Kwaliteitscyclus museaal beheer	8
1.1.6 Algemeen Kwaliteitsmanagement	8
1.2 Beschermen van Gelderse ensembles	8
1.2.1 Verwerving en ruilingen.....	8
1.2.2 Gebiedsontwikkeling.....	9
1.2.3 Herstel/herbestemming.....	9
1.3 Systeemherstel van kansrijke gebieden.....	9
1.3.1 Optimalisatie hydrologische systemen.....	9
1.3.2 Vergroten areaal en connectiviteit	10
1.3.3 Vergroten dynamiek en diversiteit.....	10
1.3.4 Verminderen input nutriënten en chemische stoffen en herstel van schade.....	10
1.3.5 Herstel van biotische kwaliteit.....	10
1.3.6 Aanpak exoten.....	11
1.4 Bevorderen landschapsinclusiviteit	11
1.4.1 Landschapsinclusieve landbouw.....	11
1.4.2 Bevorderen van korte ketens.....	11
1.4.3 Verbreding met nieuwe vormen van duurzame landbouw	11
1.5 Verduurzaming van gebouwen	11
1.6 Een duurzame bedrijfsvoering	11
2. Vergroten van de maatschappelijke waarde van GLK voor een diverse Gelderse samenleving ...	13
2.1 Politiek-bestuurlijke beïnvloeding en belangenbehartiging	13
2.1.1 Rijk	13
2.1.2 Provincie.....	13
2.1.3 Gemeenten	14
2.1.4 Waterschappen	14
2.2 Beleid GLK.....	14
2.2.1 Meerjarenvisie 2026-2035 en beleidsplan 2026-2030	14
2.2.2 Beleidsplannen	14
2.2.3 Implementatie recreatiebeleid	15
2.3 Verbreding van ons publiek	15

2.3.1	Merk en betrokkenheid	15
2.3.2	Publieksverbreding	15
2.4	Educatie.....	16
2.5	Vergroten van inkomsten.....	16
2.5.1	Fondsenwerving en donateurs.....	16
2.5.2	Grond en gebouwen.....	17
2.5.3	Verpachting landbouwgronden	17
2.5.4	Vakantiewoningen	17
2.5.5	Houtoogst	17
2.6	Ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen	17
2.7	Versterken van de Poortfunctie	18
2.7.1	Opengestelde kastelen	18
2.7.2	Bezoekerscentrum Staverden	18
2.8	Viering 100-jarig bestaan GL in 2029	18
3.	Ontwikkelen samenwerkingsgerichte en ondernemende organisatie	19
3.1	Personeel & Organisatie	19
3.1.1	De inrichting van de administratieve organisatie	19
3.1.2	Actualisatie en doorontwikkeling personeelsbeleid en -instrumenten	20
3.1.3	Ondernemingsraad.....	20
3.1.4	Personeelsbijeenkomsten	20
3.1.5	Vrijwilligersbijeenkomst	20
3.2	Organisatieontwikkeling.....	20
3.2.1	Aanpassingen organisatie.....	20
3.2.2	Bedrijfsprocessen en overlegstructuren.....	21
3.2.3	Strategisch opleidingsplan	22
3.2.4	Leiderschap	22
3.2.5	Diversiteit en inclusie	22
3.3	Samenwerking met andere organisaties	23
3.3.1	LandschappenNL	23
3.3.2	Belmonte	23
3.3.3	Nationale Monumentenorganisatie.....	23
3.3.4	Samenwerking met natuur en landschapsorganisaties	23
3.3.5	Gelderse Erfgoed Alliantie (GEA).....	24
3.4	Scenarioplanning voor een instabiele toekomst	24
3.4.1	Crisismanagement.....	24
3.4.2	Risicobeheersing en weerstandsvermogen	24
3.4.3	Scenarioplanning en prioritering	25
4.	Financiën	27

4.1	Stichting Het Geldersch Landschap	27
4.2	Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen	27
4.3	Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen	27
4.4	Brantsen van de Zyp Stichting	27
5.	Toezicht en adviesraden	28
5.1	Raad van Toezicht	28
5.2	Raad van Advies	28
5.3	Beheer Advies Commissie	28
5.4	Adviesraad Brantsen van de Zyp	28
5.5	Vermogens Beheer Advies Commissie	28
5.6	Accountant	28
	Bijlage 1. KPI's	29
	Bijlage 2. Projectenlijst	31

1. Toekomstbestendig maken van ons bezit en het Gelders landschap

Om het bezit toekomstbestendig te maken hebben we voor de komende 10 jaar een vijftal subdoelen geformuleerd die bijdragen aan realisatie ervan:

1. Goed beheer
2. Beschermen ensembles
3. Systeemherstel
4. Landschapsinclusief ruimtegebruik
5. Verduurzaming

Om deze subdoelen te kunnen realiseren worden de volgende activiteiten (kritische succesfactoren) opgepakt:

- Goed beheer als basis. Wij willen de kwaliteit van ons bezit verder verbeteren. In de periode van de vorige meerjarenvisie is een grote stap gezet in het vaststellen van die kwaliteit en het borgen daarvan in kwaliteitscycli voor het beheer en onderhoud van bos- en natuurgebieden, het museaal beheer en gebouwen. Komende jaren zal deze cyclus ook worden herzien voor ons groene erfgoed, de parken en tuinen.
- Veiligstellen en versterken van de kenmerkende ensembles van Gelderland en het creëren van nieuwe ensembles. Dit kan door verwerving, door nauwe samenwerking met andere eigenaren binnen hetzelfde ensemble, maar ook door grondposities in te zetten als ruilmiddel, maar in uitzonderlijke situaties als drukmiddel voor het bereiken van onze doelen waar dat op dat moment op geen enkele andere manier mogelijk is.
- GLK wil onderzoeken of het concept van een nieuw landgoed, dat wonen, werken, landbouw en recreëren in nauwe samenhang met het landschap combineert, in gebieden met grote maatschappelijke opgaven toepasbaar is. Daarbij wordt gedacht aan de randen van overgangsgebieden naar kwetsbare natuur, langs delen van de randen van de Veluwe en tegen en binnen stedelijk gebied aan. Nieuwe landgoederen kunnen op die manier onderdeel worden van stedelijke ontwikkelingsgebieden of deze begrenzen vanuit de eisen van systeemherstel van de natuur.
- De bescherming van het landschap in beleid samen met partners. Daarbij moet gedacht worden aan het Omgevingsbeleid, maar ook participatie in gebiedsprocessen en landelijke en regionale lobby. Komende jaren wordt onder meer gewerkt aan de provinciale Omgevingsvisie, de Nota Ruimte en de invulling van de Europese Natuurherstelverordening.
- Systeemherstel toepassen waar mogelijk met prioriteit voor de gebieden met veel potentie en die onder grote druk staan van stikstof, water en recreatieve druk.
- Landschapsinclusiviteit als uitgangspunt nemen voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in onze terreinen, waarbij de prioriteit ligt op onze landbouwgronden. Daarbij mogelijkheden bieden voor nieuwe (organisatie) vormen van duurzame landbouw, zoals regeneratieve landbouw, kringloop landbouw en biologische landbouw.
- Actief veiligstellen van onderdelen van kerncollecties die in hun voortbestaan worden bedreigd. Daarbij gaat het om museale objecten, cultuurhistorische elementen, gebouwen en dier- en plantensoorten.
- Verder verduurzamen van het energiegebruik van gebouwen.
- Verduurzaming van onze bedrijfsvoering. We focussen ons daarbij op het doorgaan met al ingevoerde initiatieven en het op onderwerp verder uitwerken van een duurzaamheidsplan. Hierbij kijken wij niet alleen naar onze eigen organisatie maar zullen ook afspraken maken met onze partners.

1.1 Goed beheer als basis

1.1.1 Kerncollectiebeschrijvingen

Voor het gehele bezit van GLK zijn alle kerncollecties beschreven. Kwaliteitsdoelen voor het bezit worden verder uitgewerkt aan de hand van de GLK-Collectietabel. Van nog niet alle onderdelen zijn al goed onderbouwde definities opgesteld. Voor Abiotiek en Parken zullen deze in 2026 worden gemaakt. Daarnaast worden in 2026 de eerste contouren uitgewerkt voor de nieuwe kwaliteitscyclus voor beheer van het groene erfgoed (parken en tuinen). Ook zal de kerncollectie natuur worden geactualiseerd. Uiteindelijk doel is dat er over enkele jaren een monitoringsplan komt voor alle kerncollecties.

1.1.2 Collectieplannen

In 2026 zal het collectieplan voor Fruitbomen worden opgesteld.

1.1.3 Kwaliteitscyclus terreinbeheer

Beheervisies en evaluaties

De volgende beheervisies worden opgesteld: Hoevelaken, Vossenbroek en Lochemse Berg. Beheerevaluaties vinden plaats voor: Ratum, Walfort, 't Zand & Eester Loo, Twello en Doorwerth.

Monitoren en informatievoorziening

- Cultuurhistorische analyses en waardestellingen worden voortgezet volgens planning.
- Monitoring SNL en aanvullende monitoring soortgroepen die niet in de SNL zitten maar wel veel informatie geven over de kwaliteit van onze terreinen.
- Voor het terreinbeheer zal een samenhangend monitoringsplan worden gemaakt.
- Een bijdrage wordt geleverd aan de opvolger van de graasdrukmonitor FBE Veluwe die in 2025 is gestopt.

Zorgplicht/boomveiligheid

Uitgangspunt bij het boomveiligheidsbeleid is risicobeheersing. Monitoring vindt cyclisch plaats in nagenoeg alle terreinen. Er zal specifiek meer aandacht zijn voor oudere lanen die als gevolg van droogte en wisselende grondwaterstanden een verminderde vitaliteit hebben; daarnaast richten we ons ook op locaties met intensieve recreatieve activiteiten (parken, parkeerplaatsen, etc.).

Onderzoek Natuur en landschap

Bij het beheer van onze terreinen kunnen vragen opkomen die nader onderzoek vragen, zoals naar de bodemgesteldheid of waterkwaliteit. Voor dergelijke ad hoc vragen is budget opgenomen zodat hier op korte termijn op ingespeeld kan worden. Dit geeft beter inzicht in te nemen maatregelen.

1.1.4 Kwaliteitscyclus gebouwen

Onderhoud gebouwen

We continueren de verduurzaming van onze gebouwen i.c.m. met het onderhoudsprogramma POG (als onderdeel van 10-jarenplan),

In 2026 werken we aan het herstel en de verduurzaming van de onderstaande gebouwen:

- Boerderij de Molen Staverden
- Bonenburgerlaan 43 Heerde
- Havezathe Walfort Aalten
- Knechtenwoning Hijink Winterswijk
- Boerderij Lichtenbeek te Arnhem
- Werkschuur Lichtenbeek (interne verbouwing)
- Werkschuur Loenermark

1.1.5 Kwaliteitscyclus museaal beheer

De volgende werkzaamheden hebben prioriteit in 2026:

- Vervolgstappen in het kader van de afstoting van museale objecten, zie 1.5.1
- Binnenklimaat van kastelen en huizen
- Digitalisering van de kerncollectie

1.1.6 Algemeen Kwaliteitsmanagement

Certificering en Keurmerken

We houden rekening met de audit vanuit het Museumregister.

1.2 Beschermen van Gelderse ensembles

1.2.1 Verwerving en ruilingen

Gronden

- We krijgen via onze beheervisies, landschapsecologische analyses en historisch geografische onderzoeken een beter beeld van welke terreinen (bijv. oude bosgroeiplaatsen) en leefgebieden van bijzondere planten- en diersoorten in hun bestaan bedreigd worden. Actieve grondverwerving kan bijdragen aan een betere bescherming ervan.
- Overleg met collega-organisaties over aankoop/ruiling bezit van gronden en/of gebouwen vanwege efficiency, herijking op kerntaken (zoals bij SBB), etc.
- Samenwerking met andere grondeigenaren om waardevolle ensembles te herstellen/ontwikkelen.
- Landbouwgronden verwerven om bestaande pachters de mogelijkheid te bieden om te extensiveren en meer landschapsinclusief te worden (zie 1.4.1).

Gebouwen

- We brengen in kaart welke gebouwen binnen kenmerkende ensembles mogelijk bedreigd zijn in hun voortbestaan (vangnetfunctie)

Museale collectie

In de zeven opengestelde kastelen geven we een zo authentiek mogelijk beeld van de bewoningsgeschiedenis aan de hand van historische objecten. Door de jaren heen heeft GLK een collectie van ruim 27.000 objecten opgebouwd waarvan zo'n 6.000 een directe relatie met een van onze kastelen of huizen hebben. Waar mogelijk proberen we objecten te verwerven die tot de oorspronkelijke inventaris van de gebouwen van GLK behoren. Dat kan door aankoop, schenking of een langdurig bruikleen. De nadruk ligt daarbij op de zeven kastelen en huizen met de museale status. Tegelijkertijd beoordelen we objecten in de museale collectie voor ontzamen in aanmerking komen. Daarbij volgen we de leidraad afstoting museale objecten (LAMO) die geldt voor het afstoten van objecten bij geregistreerde musea.

Overige collecties

Behalve museale objecten hebben we aandacht voor cultuurhistorische elementen als tuinbeelden, zonnewijzers, fruitbomen en andere objecten die horen tot het ensemble.

1.2.2 Gebiedsontwikkeling

Om ons bezit beter toekomstbestendig te maken nemen we deel aan:

- Gebiedsontwikkeling in verstedelijkingsgebieden:
 - Verkenning van de mogelijkheden van de ontwikkeling van nieuwe landgoederen aan de randen van de overgangsgebieden naar kwetsbare natuur, langs delen van de randen van de Veluwe en tegen het stedelijk gebied aan.
 - Uitwerking van het masterplan voor Hoevelaken.
 - Beter inzichtelijk maken welke verstedelijkingsgebieden (zoals Stedendriehoek, Liemers, etc.) voor ons belangrijk zijn. Vervolgens moeten we de afweging maken welke rol we daarbij willen spelen.
- Het ontwikkelen van het toekomstscenario voor de Zuidflank Veluwe waar het waterschap Rijn & IJssel mee is gestart
- Bestaande (integrale) gebiedsprocessen waar we bij betrokken zijn zoals GEUS en Winterswijk.

1.2.3 Herstel/herbestemming

Op verschillende plekken zijn we bezig om onderdelen van ensembles te herstellen en soms tegelijk een nieuwe bestemming te geven:

- Hoekelum. Uitvoeren van het masterplan, wat ook deel uitmaakt van een verstedelijkingsopgave (zie hiervoor).
- Boerderij Biljoen 4. Herbestemming van de boerderij en de opstallen.
- Waardenburg/Neerrijnen. Planontwikkeling voor het gehele gebied.
- Staverden: uitvoeren van de Regiodeal projecten: P-plaats, Brasseriegebied en bezoekerserf met bezoekerscentrum.
- Verkenning van de mogelijkheden voor het herstel van de ringwal rond kasteel Ammersoyen inclusief beplanting.

1.3 Systeemherstel van kansrijke gebieden

In diverse terreinen wordt gewerkt aan het systeemherstel van de natuur binnen de mogelijkheden die daar nog voor zijn. Daarbij gaat het om de volgende 6 categorieën maatregelen:

1. Optimalisatie hydrologische systemen
2. Vergroten areaal en connectiviteit
3. Vergroten dynamiek en diversiteit
4. Verminderen input nutriënten en chemische stoffen en herstel van schade
5. Herstel van biotische kwaliteit
6. Aanpak exoten

Afgelopen jaren zijn we gestart met een Kwaliteitsimpuls Natuur en deze wordt voortgezet in de volgende onderdelen:

- Afronding van het Gelders Natuur Netwerk
- Kwaliteitsimpuls bestaande natuur
- N2000-herstelmaatregelen (SPUK 1 en SPUK 2)
- Bestrijding van invasieve soorten
- Recreatiezonering
- Natuurbrandpreventie in het licht van de klimaatverandering

1.3.1 Optimalisatie hydrologische systemen

Al enkele jaren wordt gewerkt aan het systeemherstel van het beekdallandschap op landgoed Staverden en van het Wisselse Veen. Beide gebieden laten zien dat een dergelijke aanpak effectief is en al op korte termijn tot bijzondere resultaten leidt. De komende jaren voltooiën we deze twee

projecten. We zien mogelijkheden voor grootschalige veenherstel langs oostelijke flank van Veluwe tussen Epe en Vaassen. Daarmee wordt een groot areaal op systeemniveau hersteld.

Al diverse jaren wordt gekeken hoe het rivierenlandschap van de Regulieren duurzaam kan worden hersteld. Daarvoor is onder meer een landschapsecologische systeemanalyse (LESA) uitgevoerd. In de periode 2026-2029 wordt invulling gegeven aan het systeemherstel van de Regulieren.

We proberen in onze terreinen zoveel mogelijk water in het voorjaar vast te houden. Deels doen we dit door aan te sluiten bij meerjarenprogramma's en projecten van de waterschappen zoals het programma EDGI binnen de Droogteaankpak Achterhoek en via onze inbreng in gebiedsprocessen zoals Vennevertlose Beek en Baakse Beek-Veengoot, maar ook GEUS. De komende jaren continueren we deze aanpak om op zoveel mogelijk terreinen water vast te houden

1.3.2 Vergroten areaal en connectiviteit

Dit wordt meegenomen binnen de:

- Kwaliteitsimpuls Natuur
- Grondverwervingsstrategie en ruilingen, zie 1.2.1
- Samenwerking met aangrenzende grondeigenaren

1.3.3 Vergroten dynamiek en diversiteit

Deze (meerjarige) maatregel is uitgewerkt in diverse projecten (zie ook bijlage 2 projectenlijst):

- Kwaliteitsimpuls Natuur
- Revitaliseren van de bossen
- Beheerprojecten

1.3.4 Verminderen input nutriënten en chemische stoffen en herstel van schade

Hiervoor zijn we grotendeels afhankelijk van andere partijen, met name Rijk, provincie en waterschappen in het kader van de aanpak van het stikstofprobleem en de Kader Richtlijn Water. De provincie werkt momenteel aan een Versnellings Aanpak Stikstof (VAS) waarbij ook aanvullend natuurherstel zal plaatsvinden. GLK participeert in diverse gebiedsprocessen zoals GEUS en Droogte Aanpak Achterhoek met haar terreinen. Via inzet van onze kennis, gezamenlijke belangenbehartiging met andere grondeigenaren en door het uitvoeren van projecten dragen wij bij aan de gewenste vermindering van input Stikstof, chemische stoffen en herstel van aanwezige schade.

1.3.5 Herstel van biotische kwaliteit

Naast het reguliere beheer van onze terreinen vinden er momenteel veel natuurherstelprojecten plaats binnen diverse rijks- en provinciale programma's die bijna geheel worden gefinancierd vanuit de middelen voor de stikstofaanpak.

Met de provincie hebben we hiervoor diverse meerjarenafspraken gemaakt die allemaal onderdeel zijn onze aanpak Kwaliteitsimpuls Natuur. In de projectenlijst (bijlage 3) staan de projecten opgenomen die in 2026 worden uitgevoerd.

Voor het natuurherstel kan het ook noodzakelijk zijn specifieke soorten actief te beschermen.

Momenteel wordt met de provincie overlegd over het vervolg van het soortenbeschermingsproject Rivierkreeft en de rol die GLK daarin kan spelen.

1.3.6 Aanpak exoten

In een aantal terreinen worden actief invasieve exoten bestreden, meestal in een meerjarige aanpak zoals de kwaliteitsimpuls natuur (verwijderen invasieve soorten), maar ook door beheerprojecten indien meerdere gebieden worden geclusterd en als onderdeel van het Regulier beheer. De projecten staan in de projectenlijst (bijlage 3).

We zien dat de kosten voor exotenbestrijding exponentieel oplopen. Belangrijk is vooral daarop in te zetten waar kan worden ingeschat dat het resultaat het grootst is en de nabehandeling gedurende enkele jaren wordt geborgd. Samen met de provincie en andere terreinbeheerders wordt de exotenaanpak geëvalueerd.

1.4 Bevorderen landschapsinclusiviteit

Met landschapsinclusiviteit bedoelen we dat gebruik binnen onze ensembles moet zijn afgestemd op de kernkwaliteiten daarvan. Deze mogen niet worden aangetast en gebruik dient bij te dragen aan het behoud en eventueel herstel. Het accent ligt de komende jaren vooral op de landbouwtransitie, maar ook andere gebruiksvormen in de vorm van ecosysteemdiensten dienen hier steeds beter op te worden afgestemd.

1.4.1 Landschapsinclusieve landbouw

In 2025 zijn binnen het project Landschapsinclusieve landbouw de voorwaarden in de pachtcontracten en kennisontwikkeling uitgewerkt. In 2026 zal het accent meer komen te liggen bij de contractonderhandelingen met onze pachters om daarmee de landschapsinclusiviteit te bevorderen, maar ook te investeren in kennisdeling.

1.4.2 Bevorderen van korte ketens

Op GLK-landbouwgronden worden grondstoffen geproduceerd die in de regel een lang verwerkingstraject doorlopen voordat deze bij de consument aankomen. Gekeken wordt of er mogelijkheden zijn om op kansrijke plekken in samenwerking met pachters korte ketens te bevorderen/realiseren. Daarbij zijn een aantal locaties kansrijk, zoals Kasteel Doorwerth en bij projecten in de stadranden waar we regelmatig gevraagd worden om met onze gronden in te participeren. Dat kan eventueel ook door realisatie van een nieuw landgoed.

1.4.3 Verbreding met nieuwe vormen van duurzame landbouw

Mogelijkheden bieden voor nieuwe vormen van duurzame landbouw op basis van een economisch rendabel businessmodel in de overgangsgebieden van kwetsbare natuur en stedelijke uitloopgebieden, zoals regeneratieve landbouw, kringloop landbouw en biologische landbouw.

1.5 Verduurzaming van gebouwen

De systematische verduurzaming van (het gebruik van) onze gebouwen loopt in 2026 door. Daarnaast worden gebouwen projectmatig aangepakt waarbij herstel en verduurzaming hand in hand gaan. Op de projectenlijst staan de gebouwen die in 2026 worden aangepakt.

1.6 Een duurzame bedrijfsvoering

Het onderwerp duurzaamheid komt in alle producten en diensten van GLK terug. Bij elke keuze die wij maken zullen wij duurzaamheid meer moeten laten meebepalen bij onze beslissing hoe wij acteren en met welke partners wij willen werken (die ook de duurzaamheidsfilosofie van GLK uitdragen in hun werk). Het duurzaamheidsbeleid, waarin opgenomen lange termijn doelstellingen en lopende en geplande initiatieven voor het verduurzamen van de bedrijfsvoering wordt mede bepaald door:

- De Europese richtlijnen van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), waaraan wij ons vrijwillig willen houden. GLK is niet verplicht zich te houden aan deze richtlijn. In 2026 willen wij de Vrijwillige standaard (VSME) van de CSRD opstellen. Daarbij

wordt ook gekeken om dit uit te voeren samen met jongeren en jongvolwassenen die meedoen aan het Groen Traineeship.

- De MVO- en CO2 prestatieladder, waaraan wij ons willen houden. Op dit moment zonder dat wij ons hiervoor willen certificeren (vanwege de jaarlijkse inspanning en kosten die dit met zich meebrengt).
- De Fair Practice Code (een moreel kompas voor organisaties die werken in de sector Kunst, Cultuur en Creatieve industrie). Nb. Wij werken al volgens deze code.
- Daarnaast onderschrijven wij waar mogelijk de sustainable goals van de VN.

Verder willen we ook de volgende acties oppakken:

- Het wagenpark aanvullen met waar mogelijk elektrische wagens. Het in 2025 opgesteld mobiliteitsplan wordt uitgerold en gemonitord.
- Bij de inkoop van artikelen wordt waar mogelijk een duurzame variant gekozen.
- Er wordt ook gekeken of een nieuw schoonmaakbedrijf voor heel GLK gewenst is. Ook in het plan van eisen dat hiervoor wordt opgesteld worden duurzaamheidsdoelstellingen benoemd.

2. Vergroten van de maatschappelijke waarde van GLK voor een diverse Gelderse samenleving

Om de maatschappelijke waarde van GLK voor een diverse Gelderse samenleving te vergroten hebben we voor de komende 10 jaar een tweetal subdoelen geformuleerd die samen bijdragen aan realisatie ervan:

1. Verbreding en vergroten diversiteit doelgroepen
2. Verbreden en versterken financiële basis

Benodigde activiteiten (kritische succesfactoren) hiervoor zijn:

- Politiek-bestuurlijke beïnvloeding en belangenbehartiging.
- Beleidsvorming ter versteviging van de eigen koers.
- Verbreding van ons publiek ter vergroten van het draagvlak voor natuur, landschap en erfgoed door het benadrukken van de maatschappelijke baten die dit oplevert, onder meer door nieuwe vormen van donateursbinding en het aantrekken en binden van nieuwe doelgroepen door verbreding van de achterban in leeftijd, culturele en maatschappelijke achtergrond.
- Educatieve activiteiten ontwikkelen die bijdragen aan de doelen van GLK. Samenwerking met overheden, erfgoedinstellingen, universiteiten en opleidingen intensiveren.
- Vergroting van Inkomsten, waaronder uit particuliere bijdragen zoals nalatenschappen en schenkingen.
- Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen voor kansrijke maatschappelijke baten, vanwege afnemende inkomsten uit de traditionele baten als pacht, hout en wild. Keuze van focusgebieden zoals stedelijke uitloopgebieden (nieuwe landgoederen, bieden van mogelijkheden voor levensloopbestendig en/of kleinschalig wonen) en toeristische hotspots. Ook betaald parkeren en samenwerking met andere organisaties door bundeling van aanbod en meer samenwerking met maatschappelijk opererende ondernemers voor exploitatie gebouwen.
- Versterken van de Poortfunctie voor de opengestelde huizen/kastelen en de vernieuwing van het bezoekerscentrum Staverden.

In navolgende paragrafen wordt uitgewerkt welke activiteiten in 2026 worden opgepakt.

2.1 Politiek-bestuurlijke beïnvloeding en belangenbehartiging

2.1.1 Rijk

Beleid, wet- en regelgeving

- Uitwerking van de maatregelen van de ministeriele commissie stikstof en eventuele nieuwe beleidslijnen van een nieuw kabinet in 2026.
- Implementatie van gedragscodes die mogelijk vastgesteld worden.
- Meerjarenovereenkomsten met de RCE t.a.v. SIM 3^e tranche die aangevraagd moet worden.

2.1.2 Provincie

Beleid, wet- en regelgeving

- Deelname aan relevante gebiedsprocessen, mogelijk in combinatie met zoneringsplan stikstof en versnellingsaanpak stikstof en Kader Richtlijn Water.
- Bijdrage geven aan de Gelderse omgevingsvisie.
- Bijdragen aan de gezamenlijke strategie van NLO-partners in het kader van de provinciale verkiezingen. Daarbij geven wij geen stemadvies, maar informatie over wat nodig is voor een meer groene en duurzame samenleving voor stemgerechtigden.

Meerjarenovereenkomsten

- Dit betreft een nieuwe overeenkomst voor 6 jaar met de provincie in het kader van de SNL. Inmiddels weten we dat er wel een indexatie plaatsvindt naar het prijsniveau 2026, maar aanpassing op basis van de nieuwe standaard kostprijzen (SKP) zal naar verwachting niet worden doorgevoerd.
- Met de provincie zouden we graag een meerjarenovereenkomst voor je provinciale bijdrage aan GK willen afsluiten als partner van de Gelderse Erfgoed Alliantie, maar de provincie heeft voor 2026 gekozen voor een nieuwe jaarlijkse boekjaarsubsidie die in 2025 is aangevraagd.

2.1.3 Gemeenten

Gemeenteraadsverkiezingen

In 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. In de aanloop daarnaartoe werken samen met de andere NLO-partners aan een gezamenlijke input voor fracties en burgers. Ook hier gaat het om objectieve informatieverstrekking over de voor ons belangrijke thema's.

Omgevingsplannen

Veel gemeenten zijn bezig hun omgevingsplannen te herzien. Dit houden we nauwlettend in de gaten en participeren waar nodig in het proces en proberen onze ambities een plek in de plannen van de provincies te geven.

2.1.4 Waterschappen

Droogteaanpak Achterhoek

In 2025 is een programma-aanpak voor 2 jaar bestuurlijk vastgesteld en in uitvoering. GLK is een van de partijen die hieraan deelnemen. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een actieve lobby richting het Rijk voor extra middelen om de gevolgen van klimaatverandering aan te pakken. Daarover is onder meer overleg met de Deltacommissaris.

Opstart van waterbeheerprogramma

In 2027 worden de nieuwe waterbeheerprogramma's voor de periode 2027-2031 van Waterschap Rijn en IJssel, Waterschap vallei en Veluwe (Blauw Omgevingsprogramma) en Waterschap Rivierenland van kracht. Dat betekent dat de planvorming in 2026 gaat plaatsvinden. In dit programma beschrijft het waterschap welke doelen zij heeft en hoe zij deze wil bereiken. Samen met andere organisaties in het landelijk gebied worden de belangen voor natuur, erfgoed en landschap ingebracht.

2.2 Beleid GLK

2.2.1 Meerjarenvisie 2026-2035 en beleidsplan 2026-2030

In 2025 is de Meerjarenvisie 2026-2035 gereedgekomen, inclusief beleidsplan voor de eerste 5 jaar. Dit krijgt zijn doorwerking in het jaarplan 2026

2.2.2 Beleidsplannen

In 2026 zullen de volgende beleidsplannen worden geactualiseerd:

- Nota Bosbeleid
- Informatiebeleidsplan
- Nota Landbouwbeleid

2.2.3 Implementatie recreatiebeleid

In 2025 is het nieuwe recreatiebeleid vastgesteld met diverse actiepunten voor de implementatie, waaronder de communicatie in- en extern over de nieuwe beleidsregels, het doorvoeren van de zonering in de beheervisies, doorwerking in onze automatisering en website, plan van aanpak gereguleerd parkeren en toepassen nieuwe evenementenbeleid. Daarnaast zijn er diverse actiepunten gericht op afstemming en samenwerking met de andere grondeigenaren die moeten worden opgepakt.

2.3 Verbreding van ons publiek

2.3.1 Merk en betrokkenheid

Op basis van de herziene merkpositionering in begin 2026 gereedkomt, zullen we dit jaar een doorvertaling maken naar de huisstijl en waar nodig naar nieuwe formats voor kanalen en middelen. Ook zal de nieuwe merkpositionering dienen als het uitgangspunt voor een strategie '100 jaar GLK'. Het jubileum in 2029 biedt namelijk een uniek moment om onszelf weer opnieuw neer te zetten, nieuwe publieksgroepen aan te spreken en draagvlak te vergroten. Belangrijk dus om goed in de steigers te zetten en doelstelling en aanpak vanaf de start duidelijk te formuleren. In 2025 zijn er al diverse ideeën geïnventariseerd die daarin worden meegenomen.

Wat betreft zichtbaarheid zullen we onze samenwerking met Omroep Gelderland/Buitengewoon continueren en investeren in publieksbereik via PR, eigen media en betaalde zichtbaarheid met hoogwaardige content. Bijzondere aandacht zal geschonken worden aan het 250-jarige jubileum van huis Verwolde en het 75-jarige bestaan van Stichting Brantsen van de Zyp.

Omdat we beter willen aansluiten bij de belevingswereld van jongere generaties is de wens om voor de social mediakanalen van GLK (corporate en kastelen) de kanaalstrategieën te herijken of nieuw te ontwikkelen, inclusief de afweging om TikTok als nieuw kanaal te introduceren. De randvoorwaarde is versterking met een social media expert/community manager.

Voor het zichtbaar maken van archeologische waarden zullen we een prioriteringslijst van locaties maken en een mix van uitwerkingen formuleren afhankelijk van de specifieke situatie. Wanneer fysieke of VR opties niet mogelijk zijn is bijvoorbeeld een podcast een mooie optie. Een eerste uitwerking zal in 2026 opgepakt worden.

We blijven projectbureau en beheerders ondersteunen bij projectcommunicatie en participatietrajecten.

2.3.2 Publieksverbreding

Voor het thema publieksverbreding, diversiteit & inclusie (D&I) willen we eind 2026 een projectmedewerker voor 3 jaar aanstellen. Deze medewerker zal zich dit jaar bezighouden met:

- Het coördineren van het actieplan D&I, dat i.s.m. de werkgroep en andere collega's uitgevoerd wordt.
- Het uitwerken van de pijler 'Programma' binnen het actieplan D&I
- Invulling geven aan de Gelderland Dag; dit initiatief van de Provincie Gelderland heeft wil inwoners van Gelderland kennis laten maken met elkaar, bijzondere initiatieven, verhalen en plekken in Gelderland. Het doel is om de band tussen inwoners en met Gelderland te versterken. Het programma-aanbod van GLK zal gericht zijn op het interesseren van nieuwe publieksgroepen in natuur en erfgoed.
- In het kader van het thema 'Toegankelijkheid' het ontwikkelen en/of herprogrammering van activiteiten voor mensen met een mobiliteits- of visuele beperking i.s.m. kastelen,

excursieboswachters en mogelijke partners. Ook voor het verbeteren van de digitale toegankelijkheid worden actiepunten opgepakt.

- Het organiseren van een Anna-dag als onderdeel van de Ketikoti Arnhem programmering en naar aanleiding van de onthulling van het slavernijmonument in Park Zypendaal. Op deze dag willen we het verhaal van Anne van Vossenburg tot leven brengen en de bewustwording van de relatie tussen het koloniale verleden en erfgoederen zoals huis Zypendaal vergroten.

2.4 Educatie

Het bewustzijn dat natuur en erfgoed de basis voor geluk en gezondheid zijn, is een belangrijke conditie om onze meerjarenvisie te kunnen realiseren. Daarom zijn in de komende beleidsperiode educatie en publieksverbreding twee belangrijke pijlers. Door jongeren vroeg te betrekken bij natuur en cultuurhistorie planten we een zaadje voor de waardering ervan. Met een meer divers programma-aanbod, in samenwerking met partners, proberen we nieuwe publieksgroepen te interesseren in natuur en erfgoed en onze achterban te verbreden.

We hebben, vooruitlopend op een daarop afgestemde organisatie-aanpassing, op projectbasis een medewerker vrijgemaakt om de educatieactiviteiten te coördineren en een nieuwe impuls te geven. Het advies van het Educatiebureau en de tussentijdse evaluatie van het educatiebeleid eind 2025 zullen uitgangspunten bieden voor de jaarplanactiviteiten.

Voorzien zijn de volgende activiteiten:

- Opzet en relatiebeheer van een klankbordgroep Educatie.
- Verkennen van educatiepartners en afbakenen van het doel en de reikwijdte van de samenwerking met bijv. IVN en andere natuur- en milieuorganisaties en Steunpunten.
- Verbeteren van het trainingsaanbod voor de vrijwillig educatief boswachters op het gebied van gastheerschap, storytelling en educatieve vaardigheden.
- Analyseren en optimaliseren van het proces en het aanbod van natuurexcursies voor scholen (op aanvraag) en gezinnen (regulier activiteitenprogramma).
- Videoformat 'op pad met de boswachter'.
- Groen Traineeship opdracht formuleren, groep werven en begeleiden. Het Groen Traineeship is een initiatief van LandschappenNL i.s.m. IVN en andere organisaties, die jongvolwassenen de kans geeft zichzelf te ontwikkelen door aan een project te werken die bijdraagt aan een groenere wereld.
- Herinrichting van het bezoekerscentrum en-erf Staverden en het coördineren van het vrijwilligersteam (zie ook 2.5.2).

2.5 Vergroten van inkomsten

2.5.1 Fondsenwerving en donateurs

Het reguliere wervingsprogramma wordt gecontinueerd en waar mogelijk op onderdelen geoptimaliseerd. Daaronder vallen onder meer de contributiecyclus van bestaande donateurs, giftenacties, donateurswerving, upgrade en winback acties, projectaanvragen, relatiebeheer grote gevers, leadwerving en -opvolging.

In 2026 zijn we voornemens om samen met de andere provinciale landschappen een gezamenlijke campagne te voeren om nalaten aan 'mijn landschap' onder de aandacht te brengen. Afhankelijk van capaciteitsuitbreiding op het gebied van fondsenwerving willen we daarnaast additionele fondsenwervingsactiviteiten opzetten:

- De propositie 'Laat uw inwoner/ klant kennis maken met GLK' in de markt zetten. Bijv. bij de aanleg van nieuwe woonwijken, of verkoop van woningen door aannemers en projectontwikkelaars.
- Werven van nieuwe Superspeurders onder onze achterban, nieuwsbrieflezers en kasteelbezoekers.
- 'Vriend van'-propositie voor bedrijven bij de masterplannen Hoevelaken, Waardenburg-Neerijnen, Ammersoyen en Doorwerth

Ook de activiteiten voor de binding van donateurs en giftgevers worden gecontinueerd, waaronder het bedankprogramma, relatiebeheer grote gevers en de evenementen voor donateurs. In 2025 ontwikkelden we het nieuwe format 'Ontmoet GLK' met een divers aanbod voor donateurs om een kijkje in de keuken te krijgen. Van kleinere natuurexcursies, interessante lezingen tot een groot symposium. Na evaluatie van het eerste jaar zullen we in 2026 weer een mooi nieuw programma voor donateurs opstellen. Voor de Superspeurders organiseren we weer de SuperSpeurdersdag.

2.5.2 Grond en gebouwen

We werken bij de verhuur van gebouwen onder meer aan een vergroting van de diversiteit aan ondernemers die ook bijdragen aan het vergroten van de sociale cohesie.

Enkele aandachtspunten:

- Beëindiging van de huurovereenkomst met de huidige ondernemers van Koetshuis Ammersoyen en de overdracht aan nieuwe huurders.
- Verhuur woningen na realisatie restauratie-/verduurzamingsproject.

2.5.3 Verpachting landbouwgronden

- Toepassing landschapsinclusieve voorwaarden op alle nieuwe pachtovereenkomsten.
- Nieuwe vormen van duurzame landbouw

2.5.4 Vakantiewoningen

Realisatie nieuwe vakantiewoningen v/m melkfabriek aan de Bonenburgerlaan 43 te Heerde en Boerderij de Molen aan de Staverdenseweg 287 te Staverden.

2.5.5 Houtoogst

De externe audit van de houtoogstprognose in 2025 heeft geleid tot de enkele aanbevelingen met betrekking tot de bepaling van de houtoogstprognose. Deze zullen in 2026 worden doorgevoerd. We verwachten beter inzicht te krijgen n.p. de factoren die van invloed zijn op de prognose.

2.6 Ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen

Hiervoor zijn inmiddels de volgende product-markt combinaties in beeld:

- Ontwikkelen van kleinschalige woningbouw op landgoederen waar het kan en past (bijv. Biljoen 4, Meerhoeve Staverden, maar ook nieuwe landgoederen in overgangsgebieden)
- Betaald parkeren op landgoederen zoals Staverden en Doorwerth.
- Laten adopteren van lokale projecten door lokale bedrijven of organisaties.
- Samenwerking onderzoeken voor gemeenschappelijke afzet en productontwikkeling met andere beheerders.

Dit betreft nu nog vooral verkenningen en planvorming in de verwachting dat er vanaf 2027 meer duidelijkheid is t.a.v. de inkomsten die concretere begroot kunnen worden.

2.7 Versterken van de Poortfunctie

2.7.1 Opengestelde kastelen

De afgelopen jaren is gewerkt aan het versterken van de poortfunctie van de opengestelde kastelen. Dit zijn de plekken waar mensen GLK kunnen ontmoeten.

Daarbij wordt op verschillende plekken gewerkt aan verbetering van de presentaties:

- Cannenburch:
 - Afronding Invloedrijk op de Veluwe
- Ammersoyen in scherven:
 - Afronding fase B
- Hernen:
 - Planvorming voor de invulling van de eind 2024 vrijgekomen westvleugel
- Doorwerth:
 - Masterplan en visie-uitwerking voor het geheel en onderdelen
- Rosendaal:
 - Uitwerken samenhangende visie op alle belevingen en elementen op en rondom het kasteel voor een compleet dagje uit voor bezoekers

In 2025 is er één businessplan voor de opengestelde kastelen/huizen gemaakt waarbinnen opnieuw gekeken naar de exploitatiemogelijkheden binnen de poortfunctie die de kastelen hebben. In 2025 zijn de exploitatie-eenheden van de opengestelde kastelen opnieuw vastgesteld, wat betekent dat op alle kastelen dezelfde lijn wordt aangehouden t.a.v. opbrengsten horeca, evenementen, etc. en kosten (zo ook kosten van het beheer t.b.v. de exploitatie). In 2026 zal ook de koppeling met het nieuwe kassasysteem definitief zijn. Het financiële dashboard voor de opengestelde kastelen is daarmee klaar.

In het exploitatieresultaat zijn sinds enkele jaren ook de energiekosten van de opengestelde kastelen opgenomen. Uitgangspunt is dat de exploitatie van alle kastelen/huizen zich ontwikkelt volgens het businessplan. Het nieuwe exploitatieresultaat van de kastelen zal voor de komende jaren opnieuw worden vastgesteld en opgenomen in de meerjarenbegroting.

2.7.2 Bezoekerscentrum Staverden

Bezoekerscentrum Staverden maakt onderdeel uit van het bezoekerserf op landgoed Staverden wat de centrale opvangplek wordt van recreanten op het landgoed. In 2025/2026 wordt een nieuw belevingsconcept ontwikkeld voor het bezoekerserf- en centrum. Met steun van de regiodeal wordt dit de komende jaren uitgevoerd. Het bezoekerscentrum zal een belangrijke educatieve functie gaan krijgen en behoudt de winkelfunctie.

Het bezoekerscentrum draait vrijwel geheel op vrijwilligers. In 2026 wordt (opnieuw) naar de wijze van exploitatie gekeken.

2.8 Viering 100-jarig bestaan GL in 2029

De viering van het 100-jarig bestaan van Stichting Het Geldersch Landschap in 2029 willen we benutten om GLK te positioneren als een waardevolle, betrouwbare en positieve organisatie waarbij je je thuis voelt en die brede steun verdient. Dat doen we aan de hand van een groot aantal activiteiten een publiciteitscampagne. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart en in 2026 maken we een plan van aanpak voor de viering van ons 100-jarig bestaan.

In aanloop naar het 100-jarig bestaan staan we in 2026 stil bij het feit dat huis Verwolde dan 250 jaar bestaat en vragen we aandacht voor de Brantsen van de Zyp Stichting die 75 jaar geleden werd opgericht. Deze stichting beheert meer dan 350 portretten van Gelderse families en is sinds 2024 volledig bij ons ondergebracht.

3. Ontwikkelen samenwerkingsgerichte en ondernemende organisatie

Om GLK door te ontwikkelen naar een samenwerkingsgerichte en ondernemende organisatie hebben we voor de komende jaren een tweetal subdoelen geformuleerd die noodzakelijk zijn om de eerste 2 hoofddoelen (Toekomstbestendig en Vergroten maatschappelijke waarde) te kunnen realiseren:

1. Organisatieontwikkeling
2. Vergroten samenwerking

Benodigde activiteiten (kritische succesfactoren) bij deze speerpunten zijn:

- Organisatieontwikkeling vormgeven, gericht op realisatie eerste twee hoofddoelstellingen.
- Vergroting diversiteit en inclusie.
- Strategisch opleidingsplan formuleren gericht op behoud en ontwikkeling van kennis en vaardigheden in de organisatie en investeren in nieuwe kennisvelden.
- Samenwerking met andere organisaties vergroten om meer impact te kunnen maken en onze doelen beter te realiseren.
- Zorg dragen voor een stabiele financiële situatie zodat we beschikken over voldoende middelen voor onze bedrijfsvoering en kunnen investeren in de kwaliteit van onze mensen, terreinen, gebouwen en collecties.
- Scenarioplanning geopolitieke stabiliteit en betekenis voor GLK.

Hierna staat de uitwerking van deze activiteiten voor 2026. Opgemerkt wordt dat niet alle activiteiten in 2026 worden opgepakt.

3.1 Personeel & Organisatie

In 2025 hebben we veel processen kunnen optimaliseren en nieuwe projecten zijn opgepakt. Nieuwe activiteiten zorgen ervoor dat een ingezet proces of een project doorloopt en niet gestopt kan worden. In 2026 kiezen we er daarom bewust voor om een aantal prioriteiten uit te voeren waarvoor de basis in 2025 is gelegd.

3.1.1 De inrichting van de administratieve organisatie

Nadat we in 2025 een groot aantal processen geoptimaliseerd en geautomatiseerd hebben, werken we in 2026 verder aan een optimalisatie door onderstaande processen in te richten dan wel door te ontwikkelen:

- Formatie- en bezettingsoverzicht
- Signaleringen
- Digitaliseren proces inhuur – controle Wet DBA
- Optimalisatie on boarding
- Digitaliseren eindafrekening bij vertrek van medewerkers

Ook gaan we aan de slag met de aanbesteding van een nieuwe Arbodienst. Daarnaast leggen we de focus op het formuleren van een visie op verzuim met een daarbij passend proces wat ondersteunt wordt door een digitale workflow en een koppeling met UWV digitaal.

3.1.2 Actualisatie en doorontwikkeling personeelsbeleid en -instrumenten

Duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid is erop gericht mensen tot hun pensioen gezond, gelukkig en bekwaam aan het werk te houden. De focus ligt hierbij voornamelijk op arbeidsomstandigheden, vitaliteit en een leven lang ontwikkelen. Nadat we in 2025 hebben gedefinieerd wat GLK verstaat onder duurzame inzetbaarheid en onze doelstellingen en prioriteiten hebben bepaald, gaan we in 2026 aan de slag met het uitvoeren van 1 of 2 vastgestelde prioriteiten die uit de vitaliteitsscan en de groeikrachtssessies als 'belangrijk' zijn geclassificeerd.

Arbo

In 2025 hebben we de RI&E afgerond, is er een plan van aanpak opgesteld en een arbocommissie in het leven geroepen. 2026 staat in het teken van het oplossen van de risico's die in de RI&E als 'hoog' zijn gekwalificeerd.

3.1.3 Ondernemingsraad

De WOR-bestuurder (directeur bestuurder) en het hoofd P&O (adviseur WOR-bestuurder) overleggen gemiddeld 6 keer per jaar met de OR over uiteenlopende onderwerpen die de organisatie en het algemeen belang van de medewerkers van GLK betreffen.

Voor 2026 staat op de agenda: plan van aanpak RI&E (instemming), herstructurering en organisatieontwikkeling (advies) en plan van aanpak duurzame inzetbaarheid (instemming).

3.1.4 Personeelsbijeenkomsten

Worden gehouden op 16 maart, 10 juni, 10 september en 15 december 2026.

3.1.5 Vrijwilligersbijeenkomst

Wordt gehouden op 23 maart 2026.

3.2 Organisatieontwikkeling

3.2.1 Aanpassingen organisatie

In 2025 wordt de Meerjarenvisie voor de komende 10 jaar vastgesteld. Daarbij wordt ook gekeken naar de inrichting (structuur) van de organisatie. Welke structuur draagt het beste bij aan het realiseren van onze organisatiedoelstellingen op de lange termijn? Mogelijk dat dit leidt tot aanpassingen in de structuur en functies. In 2025 zijn we hiermee al gestart. Op basis van een nog vast te stellen besturingsmodel zal in nauwe samenspraak met de organisatie invulling worden gegeven aan de gewenste organisatieontwikkeling.

Enkele uit te werken onderdelen daarbij zijn:

- Invullen van ontbrekende disciplines (bijv. educatie en gebiedsontwikkeling), versterken bestaande afdelingen.
- Aanpassen afdelingen op basis van een verbetering van werkprocessen.
- Middenmanagement van onze kerntaken beheer bij de kastelen (kasteelmanagers) en Beheer (teamleiders) versterken met opleiding en mandaat.
- Versterken van het accountmanagement naar overheden en andere externe partners.
- Organisatie t.a.v. productontwikkeling als onderdeel van de financiële verwaarding van maatschappelijke baten verder professionaliseren.
- De functie systeem- en netwerkbeheer krijgt een betere plek in de organisatie dan nu. De functie van medewerker bedrijfsvoering krijgt hiermee een andere inhoud. Dit wordt nader uitgewerkt.
- Keuzes maken t.a.v. uitvoeren werkzaamheden in eigen beheer of uitbesteden bij
 - Onderhoud gebouwen

- Onderhoud terreinen
- ICT
- Educatie

3.2.2 Bedrijfsprocessen en overlegstructuren

Overlegstructuren

- Er komt een nieuwe opzet van de overlegstructuur en de rol van het MT

ICT en Security

In 2025 en 2026 onderzoeken wij de status van onze huidige inrichting. Dit doen wij niet zelf. We hebben experts gevraagd onze ICT en security te auditen en te beoordelen.

- Applicaties (inrichtingen, gemaakte keuzes, rechten, beveiliging)
- Systemen (Active directory, hardware, verbindingen, inrichting werklocaties)
- Data (enterprise architectuur plan)
- Security-overall, awareness, ingekochte diensten
- Privacy: AVG en WPG
- De partners met wie wij samenwerken (ICT-partner, telefoniepartner, kassa-partner)

In 2026 wordt een masterplan opgesteld en gestart met de uitvoer. Hierin worden alle noodzakelijke acties opgenomen. Van het toekomstbestendig maken van onze (werk)locaties, het faciliteren van onze medewerkers, het uitwerken van onze processen en het vertalen van deze processen naar een IT-en kennisstructuur, het beheren van al onze data en de partners met wie wij willen werken en hoe wij deze partners vinden en controleren.

Een onderdeel van het plan is het definiëren van al onze werkprocessen. Zodat ze waar mogelijk worden geautomatiseerd. Kennis over onze processen moet snel vindbaar en correct zijn. Het is nodig dat wij processen gaan standaardiseren en zoveel mogelijk afscheid nemen van uitzonderingen. Dat vergt tijd die moet worden geïnvesteerd maar levert ook op dat onze administratie gedegen is, goed vindbaar en transparant. Uiteindelijk is tijdwinst haalbaar en zijn wij in control als het gaat over de inkomsten die wij generen of kosten die wij hebben of moeten doorbelasten.

De uitvoer van dit masterplan gebeurt projectmatig. In 2026 wordt hiervoor een projectmanager aangetrokken die, samen met een projectondersteuner, voor een periode van 3-5 jaar de processen beschrijft, het dataplan opstelt (een enterprise architectuurplan maakt) en de inrichting in applicaties regelt.

Overige speerpunten voor 2026:

- P8. Het faciliteren van de organisatie met training, inventariseren wensen en inrichting m.b.t. tot de applicatie P8 (wij leggen hierin onze vastgoed- en contractadministratie vast). Het koppelen van GIS-data aan deze applicatie.
- Het applicatiebeheer: o.a. AFAS: inrichten P&O processen, Control framework; ArcGIS, Borgman Apps.
- Nieuwe kassaleverancier. De implementatie van nieuwe kassa's en e-ticketing oplossing zal impact hebben op en capaciteit vergen voor de inrichting van de website en koppeling met donateursadministratie en emailapplicatie.
- AI. Het uitvoeren van beleid, stimuleren van AI-geletterdheid in de organisatie, het testen van AI use cases en het opdoen en delen van kennis.
- PowerBI dashboards. Bestaande dashboard, onder meer voor de kastelen, bouwkunde en beheer blijven we optimaliseren daarnaast gaan we dashboards inrichten voor het projectenbeheer, het automatiseren van campagneworkflows en wordt gezocht naar mogelijkheden aanvullend aan AFAS, op basis van extern advies.

- Voor een efficiënter beheer van onze bebording zetten we een GIS-catalogus op.

3.2.3 Strategisch opleidingsplan

In november 2025 hebben we het opleidingsbeleid geactualiseerd en een aangepaste werkwijze vastgesteld. In het opleidingsplan staat helder omschreven dat GLK medewerkers, stagiaires en vrijwilligers een lerende en inspirerende werkomgeving wil bieden waarin iedereen zijn/haar talenten kan ontwikkelen waardoor iemand voortdurend groeit en bijdraagt aan de doelstellingen van de organisatie.

De werkwijze legt, naast vakinhoud, meer focus op de ontwikkeling van persoonlijke, sociale en/of communicatieve vaardigheden. De gewenste of noodzakelijke ontwikkeling wordt bekeken vanuit de nieuwe meerjarenvisie. Wat is er nodig om onze ambities waar te maken en wat vraagt dit van onze leidinggevenden en medewerkers?

Voor leidinggevenden wordt er in 2026 een leiderschapsprogramma georganiseerd. De gewenste of noodzakelijke ontwikkeling van teams en/of individuele medewerkers brengen leidinggevenden in kaart daarbij gesteund door de P&O-adviseurs.

Stagiaires willen wij een inspirerende leeromgeving bieden waarin zij niet alleen vaardigheden ontwikkelen, maar ook bijdragen aan onze missie en kernwaarden. Wij streven ernaar om stages te bieden die gekenmerkt worden door betekenisvol leren, persoonlijke groei en actieve betrokkenheid. In de komende jaren zetten we ons in om onze stageprogramma's continu te verbeteren door afstemming op de snel veranderende wereld en de behoeften van jonge professionals.

En ook onze vrijwilligers willen wij ondersteunen door te investeren in trainingen die niet alleen vaardigheden verbeteren, maar ook culturele sensitiviteit en digitale vaardigheden bevorderen. En we gaan op zoek naar manieren om kennis te delen tussen generaties, bijvoorbeeld via mentorschapsprogramma's en intergenerationele projecten.

Het jaar 2026 wordt de start van het werken met een strategisch opleidingsplan. Een verdere uitwerking en implementatie van bovengenoemde stappen volgt vanaf 2027.

3.2.4 Leiderschap

Om de gewenste organisatieontwikkeling vorm te kunnen geven is leiderschapsontwikkeling essentieel voor het succes van GLK op lange termijn. Sterke leiders helpen bij het sturen van de organisatie in de juiste richting en het behalen van onze organisatiedoelstellingen. Zij zijn ook in staat om hun teams te motiveren, te inspireren en te begeleiden bij het behalen van doelen. En ze spelen een sleutelrol bij het vormgeven van de bedrijfscultuur, het stimuleren van innovatie en het nemen van strategische beslissingen (managementteam) dan wel de vertaling van deze strategische beslissingen naar de uitvoering (teamleiders, kasteelmanagers en beheerders). Door te investeren in leiderschapsontwikkeling, zorg je ervoor dat je als organisatie beschikt over de vaardigheden en het talent om in te spelen op veranderende omstandigheden en succesvol te blijven.

In 2026 gaan we aan de slag met een leiderschapsprogramma. Het voeren van het goede gesprek is een van de onderdelen die in het programma wordt opgenomen. Dit draagt daarmee bij aan duurzame inzetbaarheid en een veilige en gezonde werkomgeving.

3.2.5 Diversiteit en inclusie

Binnen GLK is in 2025 een werkgroep gestart met uitwerking van de aanpak voor vergroten van de diversiteit & inclusie, zie ook 2.3.2. Het coördineren van het actieplan D&I wordt i.s.m. de werkgroep en andere collega's uitgevoerd.

Uit het actieplan zijn de volgende acties voortgekomen die de komende 3 jaar projectmatig worden opgepakt:

1. Verankeren van D&I in beleid en processen
 - a. D&I integreren in arbeidscommunicatie en werving & selectieproces;
 - b. D&I integreren in het leiderschapsprogramma;
 - c. Activiteiten/training gericht op bewustwording organisatie breed t.a.v. D&I;
 - d. Screenen en indien nodig, actualiseren van de gedragscode, de code D&I, de sollicitatiecode en de richtlijnen rondom integriteit en ongewenst gedrag.
2. Creëren van een inclusieve cultuur
 - a. Trainingen en een leiderschapsprogramma gericht op bewustwording van (onbewuste) vooroordelen.
3. Versterken van representatie
 - a. Streven naar een personeelsbestand dat de samenleving weerspiegelt.
 - b. Concrete doelstellingen formuleren met streefdata.
4. Zichtbare betrokkenheid van alle leidinggevendenden
 - a. Leidinggevendenden bewust maken, inspireren, motiveren en faciliteren op inclusief gedrag. Gericht op het eigen handelen maar ook het handelen binnen en tussen teams.

3.3 Samenwerking met andere organisaties

3.3.1 LandschappenNL

LandschappenNL is het samenwerkingsverband van 20 Landschapsorganisaties (provinciale landschappen en landschapsbeheerorganisaties) die zich inzetten voor de bescherming en het beheer van landschap, natuur en het cultuurhistorisch erfgoed in Nederland. LandschappenNL doet voor GLK en de andere 19 partijen de belangenbehartiging op landelijk en interprovinciaal niveau. Daarnaast werken we met LandschappenNL t.a.v. het partnerschap met de Nationale Postcode Loterij. Ook worden gezamenlijke projectaanvragen opgepakt.

3.3.2 Belmonte

Met Belmonte worden bestaande afspraken over samenwerking herijkt, onder meer n.a.v. de nieuwe SNL-afspraken met de provincie.

3.3.3 Nationale Monumentenorganisatie

De directeur-bestuurder van GLK is penningmeester van de Nationale Monumentenorganisatie (NMo). NMo brengt mensen en kennis binnen de monumentensector samen en ondersteunt organisaties met de status Professionele Organisaties voor Monumentenbehoud (POM) of die daaraan gelijkwaardig zijn. De NMo is in 2025 sterk gegroeid in ledenaantal en de meeste POM's zijn lid. De NMo is actief in kennisuitwisseling tussen leden en expertisebevordering en treedt op als belangenorganisatie van de POM's.

3.3.4 Samenwerking met natuur en landschapsorganisaties

Natuur- en Landschaps Overleg (NLO)

In het NLO hebben zes organisaties zitting die actief zijn op het gebied van natuur en landschap in Gelderland. In 2026 zal GLK het gezamenlijk Oogstfeest organiseren samen met Landschapsbeheer Gelderland. Daarnaast hebben we onze reguliere overleggen waarin actuele dossiers gezamenlijk worden besproken. Dat kan vervolgens leiden tot vervolgacties zoals het samenstellen van gezamenlijke informatie in het kader van de gemeentelijke en provinciale verkiezingen.

Grondeigenarenoverleg Veluwe

Het Grondeigenaren Overleg Veluwe is een samenwerkingsverband van alle grondeigenaren met bos- en natuurterrein op de Veluwe, maar dekt daarmee tevens ruim 80% van al het bos- en natuurterrein van heel Gelderland. Afgelopen jaren is het voor de provincie een belangrijke gesprekspartner geworden. Actuele thema's worden besproken en soms wordt op basis daarvan gezamenlijk opgetrokken in de belangenbehartiging richting overheden. Recent voorbeeld is het houtoogstverbod voorin het kader van N2000 kwalificerende bossen op de Veluwe. De effecten daarvan werken onder meer door in de exploitaties van grondeigenaren door verminderde inkomsten uit hout en SNL.

3.3.5 Gelderse Erfgoed Alliantie (GEA)

In de Gelderse Erfgoed Alliantie (GEA) overleggen zeven erfgoedorganisaties in Gelderland met elkaar en de provincie over beleidsthema's. In 2025 is begonnen met een verkenning voor vergaande organisatorische samenwerking van vijf van de 7 deelnemers waar de twee bezitsorganisaties GLK en Gelderse Kerken buiten staan. Aan de hand van inhoudelijke thema's wordt de samenwerking en kennisuitwisseling vormgegeven.

3.4 Scenarioplanning voor een instabiele toekomst

3.4.1 Crisismanagement

Het voorbereiden op mogelijke situaties die het voortbestaan van GLK in gevaar brengen of impact hebben op ons bezit of de levens van medewerkers en/of relaties is een noodzaak voor GLK.

In 2026 doen wij dit door:

- Het opstellen en uitvoeren van een crisisplan en training van het crisisteam
- Het herzien van het BHV-plan
- Het beoordelen van al onze calamiteitenplannen
- Het oefenen van een crisis samen met de veiligheidsregio en middels scenarioplanning geopolitieke stabiliteit

3.4.2 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

GLK heeft een uitgebreidere risicomatrix gemaakt waarbij ook een inschatting is gemaakt van de financiële gevolgen per risico en de monitoring en beheersmaatregelen staan beschreven. GLK heeft een redelijk weerstandsvermogen opgebouwd dat de organisatie in staat stelt de financiële consequenties van uiteenlopende risico's op te vangen. De risicomatrix wordt jaarlijks geactualiseerd en besproken met de Raad van Toezicht.

We zullen ook jaarlijks beoordelen of onze financiële middelen nog toereikend zijn in het licht van eventuele nieuwe of aangepaste risico's. Ook ons beleggingsbeleid zal worden betrokken bij onze inschattingen.

Bij de risicobeheersing wordt gewerkt aan de hand van "Three lines of Defense" risicomanagement. Die bestaat bij GLK uit:

1. De eerste lijn bestaat uit het beheer/onderhoud en exploitatie van het bezit. Medewerkers in deze lijn moeten de doelstellingen van de organisatie scherp hebben en hun rol in de diverse kwaliteitscycli voor het beheer van terreinen en gebouwen. Hiervoor start in 2026 ook het leiderschapsprogramma. Daarnaast staat in hoofdstuk 3 uitgewerkt welke organisatieaanpassingen gaan plaatsvinden om de organisatie beter toegerust te maken op de doelen voor de komende 10 jaar. Vertrouwen van de organisatie is belangrijk en ruimte

om te leren van incidenten. Dit komt tot uiting in de sturingsfilosofie waarin vakmanschap en (geborgd) vertrouwen centraal staan. Binnen de Planning & Control cyclus vindt de borging van het vertrouwen plaats in de periodieke voortgangsgesprekken van de afdelingshoofden met hun medewerkers en directie met de afdelingshoofden, waarbij de voortgang wordt gemonitord en waar nodig bijgestuurd. Hulpmiddelen hierbij zijn de KPI's, protocollen en waar mogelijk standaardisering van werkprocessen. De controller faciliteert dit proces.

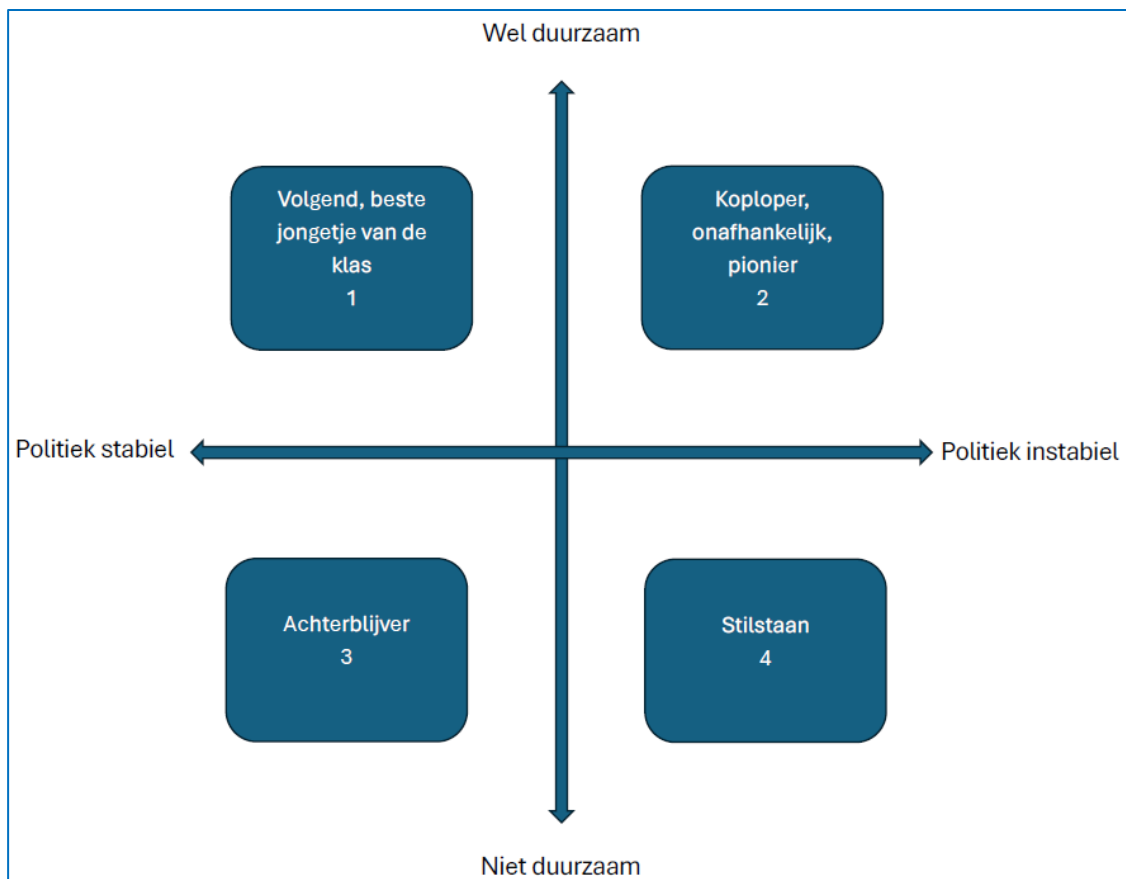
2. De tweede lijn bestaat uit de diverse systemen die van belang zijn voor de procesbeheersing ter ondersteuning van de eerste lijn. In hoofdstuk 3 wordt dit onder meer toegelicht onder ICT en Security (3.2.2). Aan de hand van een masterplan worden alle werkprocessen gedefinieerd. Waar mogelijk worden deze geautomatiseerd. Kennis over onze processen moet snel vindbaar en correct zijn. Onderdelen van deze werkprocessen zijn de kwaliteitscycli in de eerste lijn en de naleving van wet- en regelgeving.
3. De derde lijn bestaat uit in- en externe audit die onderdeel zijn van de eisen die verbonden zijn aan diverse certificaten en keurmerken. Daarnaast kunnen we thematisch externe audits laten uitvoeren op onderwerpen die in- en extern controversieel kunnen zijn, zoals in 2025 het faunabeheer op landgoed Staverden. We rekenen ook de controles van de accountant en de toezichthoudende taak van de Raad van Toezicht hiertoe.

3.4.3 Scenarioplanning en prioritering

Op basis van de risicomatrix en de speerpunten uit het Beleidsplan 2026-2030 zal bij de afweging van prioriteiten scenarioplanning worden toegepast. Het toepassen van scenario's stimuleert de organisatie om extreme uitkomsten te analyseren. Zo zijn onderstaande 4 scenario's gebruikt bij het opstellen van het Beleidsplan 2026-2030 gebaseerd op twee kernonzekerheden met betrekking tot duurzaamheid/toekomstbestendigheid en politieke (in)stabiliteit.

Tweemaal per jaar of zoveel eerder/meer indien nodig als gevolg van optredende impactvolle risico's en kansen zal door het MT een scenarioplanning worden toegepast. Scenario's stimuleren de organisatie om na te denken over kansen, bedreigingen, strategische koerswijzigingen en het mitigeren van potentiële risico's. Ook zijn de scenario's een belangrijk toetsingskader en een stevige basis om doordachte en krachtige beslissingen te kunnen én durven nemen. Deze aanpak is nieuw voor GLK maar past goed bij het veranderproces van de organisatie waarbij continue geanticipeerd wordt op in- en externe ontwikkelingen.

Aan het eind van het jaar zal een evaluatie van de aanpak van scenarioplanning worden uitgevoerd voor een eventueel vervolg.

4. Financiën

4.1 Stichting Het Geldersch Landschap

GLK maakt met de pachters afspraken over BTW-belaste verpachting, zodat het verrekenpercentage voor de omzetbelasting wordt verhoogd en GLK meer BTW kan verrekenen op kosten en investeringen.

Voor GL wordt in 2026 een resultaat voorzien van +/- € 968.750,-

4.2 Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen

Voor GK wordt in 2026 een resultaat voorzien van € 0, -

De provinciale bijdrage is voor 2026 is nog niet definitief toegekend. De genoemde bijdrage ad € 1.294.700 miljoen is gebaseerd op de geïndexeerde bijdrage van 2025 (indexatie 3,67%).

4.3 Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen

Voor SF wordt in 2026 een resultaat voorzien van -- € 1.293.250 -.

4.4 Brantsen van de Zyp Stichting

Voor BvdZ wordt in 2025 een resultaat voorzien van -/- € 500,-

5. Toezicht en adviesraden

5.1 Raad van Toezicht

Eind 2026 verstrijkt de termijn van twee leden van de Raad van Toezicht en zullen nieuwe leden geworven moeten worden. De vergaderingen van de Raad van Toezicht staan in 2026 gepland op 26 februari, 9 april, 26 mei, 8 oktober, 12 november en 8 december.

5.2 Raad van Advies

De Raad van Advies adviseert de directie gevraagd en ongevraagd op onderwerpen die voor GLK relevant zijn vanuit een brede maatschappelijke en politiek-bestuurlijke context. Met twee verkiezingen in het vooruitzicht (gemeenten en provincie), een nieuw Kabinet en vele mondiale, nationale en regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de koers van GLK zullen op basis van de actualiteit thema's worden geagendeerd en besproken. De vergaderingen van de Raad van Advies staan in 2026 gepland op 19 maart, 4 juni en 5 november.

5.3 Beheer Advies Commissie

De Beheer Advies Commissie (BAC) adviseert de directie gevraagd en ongevraagd over inhoudelijke thema's met betrekking tot landschap (in brede zin) en cultuurhistorie. De BAC bestaat uit specialisten. Voor 2026 staan onder meer de actualisatie van de nota's Bosbeleid en Landbouw op de planning. Doorlopende thema's zijn klimaatverandering, stikstof, water, landbouwtransitie en behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

In 2026 vertrekken 2 leden en worden hun opvolgers geworven. De vergaderingen van de BAC staan in 2026 gepland op 3 maart, 19 mei en 17 november.

5.4 Adviesraad Brantsen van de Zyp

De Adviesraad Brantsen van de Zyp adviseert de directie over zaken aangaande het museaal beleid en de collectie van GLK. De vergaderingen van de adviesraad Brantsen van de Zyp staan in 2026 gepland op 8 mei en 30 oktober.

5.5 Vermogens Beheer Advies Commissie

De Vermogens Beheer Commissie adviseert de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht via de Financiële Audit Commissie, die onderdeel is van de Raad van Toezicht. Het betreft het beleggingstatuut, vermogensbeheer en het overleg met de Vermogensbeheerder.

De centrale thema's zijn de rendementen op de beleggingen, de duurzaamheid van de portefeuille, en het beleggingsprofiel. Mogelijk zal in 2026 het beleggingsstatuut worden geactualiseerd op basis van de ALM-studie uit eind 2024.

De vergaderingen Vermogens Beheer Commissie 2026 vinden plaats op 22 januari, 9 maart en 17 september.

In 2026 loopt het contract van de huidige vermogensbeheerder af.

5.6 Accountant

Actiepunten van de vorige jaarrapportage zijn opgevolgd.

Het contract van de huidige accountant loopt af.

Bijlage 1. KPI's

In de Meerjarenvisie 2026-2035 staan onze doelen beschreven. Met behulp van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) is het mogelijk te beoordelen of we onze (strategische en operationele) doelen bereiken. KPI's moeten specifiek (gericht op een doel), meetbaar, relevant (bedrijfsstrategie) en tijdgebonden zijn. De KPI's die wij gebruiken zijn gebaseerd op de vier perspectieven (financieel, Klant, Intern en Innovatie) uit de Balanced Scorecard (BSC). De BSC helpt bij het weergeven van financiële en niet-financiële kerngegevens.

Voor elk subdoel uit het Beleidsplan zijn kritische Succesfactoren (KSF) onderscheiden. Dit zijn bepalende factoren voor succes. Met de KPI meet je vervolgens het resultaat van de KSF.

Om tot een goede prioritering te komen hebben wij geprioriteerd vanuit 2 invalshoeken:

- welke KPI's bepalen (in essentie) de koers van de Meerjarenvisie/Beleidsplan (strategie) en
- zijn cruciaal voor een goede risicobeheersing;

Naast de KPI's vindt in de Directierapportages over alle KSF's verantwoording plaats. Regelmatige evaluatie van de KPI's is noodzakelijk, evt. bijstelling is dan mogelijk. Daarbij kunnen de Directierapportages zeer behulpzaam zijn.

Kritische Prestatie Indicator		Meeteenheid	2024	2026	2030
Toekomst bestendig maken van het bezit van GLK			referentiejaar	doel 2026	streefdoel
1	Externe audits Positieve externe audits museumregister, FSC, SNL en POM (aantal in betreffende jaar).	Percentage (cumulatief) van de 4 externe audits die t/m 2030 positief zijn afgerond	0%	25%	100%
2	Herstel ensembles Ensembles waar de komende 5 jaar gewerkt wordt aan versterking t.o.v. totaal van ensembles waar nog versterking	Percentage (cumulatief) van de 8 ensembles die t/m 2030 worden aangepakt	0%	6%	100%
3	Systeemherstel Aantal terreinen waar systeemherstel in de komende 5 jaar plaatsvindt	Percentage (cumulatief) van de 14 terreinen waar herstelmaatregelen plaatsvinden	0%	14%	100%
4	Landschapsinclusieve landbouw Aandeel landschapsinclusieve liberale pachtovereenkomsten buiten GNN	Percentage oppervlakte (cumulatief) van het aandeel pachtovereenkomsten met landschapsinclusieve contracten (buiten GNN) t.o.v. de totale oppervlakte verpachte landbouwgrond (buiten GNN)	10%	30%	50%
5	CO2-reductie Reductie van de CO2 uitstoot vervoer	a. Percentage (cumulatief) auto's die elektrisch rijden t.o.v. het totale aantal auto's	34%	49%	70%
		b. Percentage (cumulatief) reductie CO2 uitstoot verwarming	0%	2%	12,5%
Vergroten van onze maatschappelijke waarde					
6	Recreatiezonering Recreatiezonering uitgewerkt voor terreinen	Percentage (cumulatief) van de 165 terreinen waar de zonering is afgerond. In de recreatievisie staat dat we dit in 3 jaar gaan doen (klaar in 2028)	0%	33%	100%
7	Publieksverbreding Aantal publieksverbredingsprojecten gebaseerd op D&I beleid/publieksverbredingsplan	Percentage (cumulatief) van de 22 geplande projecten tot en met 2030	n.v.t.	23%	100%
8	Educatie Georganiseerde educatie-activiteiten gericht op kinderen	Percentage (cumulatief) van de 27 projecten die worden uitgevoerd t/m 2030	n.v.t.	22%	100%
9	Eigen inkomsten Het aandeel eigen inkomsten van het totaal aan baten (exclusief projectbijdragen)	Jaarlijks percentage eigen inkomsten ten opzichte van totaal inkomsten (excl. projectenbijdragen). Uitgegaan wordt van een ondergrens van 75%	83%	77%	>75%
10	Opengestelde kastelen Groeit aantal bezoekers opengestelde kastelen	Aantal bezoekers per jaar	300.000	310.000	350.000
Samenwerkingsgerichte en ondernemende organisatie					
11	Ziekteverzuim	Percentage ziekteverzuim (jaarlijks)	6,95%	5,00%	4,5%
12	Vrijwilligertevredenheid	Het percentage vrijwilligers dat aangeeft tevreden te zijn met het werk wat ze doen omdat het aansluit bij hun behoefte	n.v.t.	80%	90%

Bijlage 2. Projectenlijst

St.	Verantwoordelijk	Locatie	Project
GL	L&K	Algemeen	Aanvullende monitoring specifieke soortgroepen
GL	L&K	Algemeen	Actualisatie kerncollectie natuur
GL	L&K	Algemeen	Collectie fruitbomen
GL	Bedrijfsvoering	Algemeen	ICT-dienstverlener (Programma van Eisen)
GL	L&K	Algemeen	Kerncollectie abiotiek definiëren en aanvullen
GL	L&K	Algemeen	Kwaliteitsverbetering groen erfgoed
GL	Terreinbeheer	Algemeen	Landschapinclusieve landbouw
GL	L&K	Algemeen	KN: Inrichting GNN (177,97 ha)
GL	L&K	Algemeen	KN: Invasieve exoten 2de tranche (binnen GNN buiten N2000)
GL	L&K	Algemeen	KN: Kwaliteitsimpuls bestaande Natuur (onderzoeken en uitvoering)
GL	L&K	Algemeen	KN: SPUK (natuurherstelmaatregelen)
GL	L&K	Algemeen	Onderzoek natuur & landschap
GL	Bouwkunde	Algemeen	Planvoorbereiding leeggekomen woning
GL	Bedrijfsvoering	Algemeen	Automatisering (inrichting ICT)
GL	L&K	Algemeen	Uitwerking kerncollectie parken
GL	Bouwkunde	Algemeen	Verduurzaming huurwoningen
GL	Projectenbureau	Algemeen	100 jaar GLK
GL	Projectenbureau	Algemeen	Gereguleerd parkeren
GL	Bedrijfsvoering	Algemeen	Masterplan ICT
GL	L&K	Algemeen	Bosbeleid 2027 - 2036
GL	MC&F	Algemeen	Diversiteit en inclusie
GL	MC&F	Algemeen	Merkpositionering
GL	MC&F	Algemeen	Educatie
GL	MC&F	Algemeen	Fondsenwerving
GL	MC&F	Algemeen	Marketing
GL	MC&F	Algemeen	Nalatencampagne
GL	Terreinbeheer	Biljoen	Ontsluitingsweg
GL	Bouwkunde	Biljoen	Toegangsbrug
GL	Terreinbeheer	De Dellen	Verbeterslag werkschuur faunaruimte koelcel
GL	L&K	Doorwerth	Projectplan: Beleefbare verbinding tussen kasteel en landschap
GL	Projectenbureau	Doorwerth	Parkeerplaats P3
GL	Bouwkunde	Heerde	Bonenburgerlaan 43 Heerde, restauratie en verduurzaming
GL	Bouwkunde	Hijink	Vakantiewoning in Schoppe (voorbereidingsproject)
GL	Terreinbeheer	Hoekelum	Afronden en uitwerken Masterplan
GL	Terreinbeheer	Hoewelaken	Realisatie inrichtingsplan
GL	Bouwkunde	Lichtenbeek	Herinrichting kantine
GL	Terreinbeheer	Loenermark	Herstel parkeerplaats Schaapskooi
GL	Terreinbeheer	Loenermark	Herstel parkeerplaats Groenendaalseweg (dichte gat)
GL	Bouwkunde	Loenermark	Realisatie bouw en vernieuwing werkschuur Loenermark
GL	Terreinbeheer	Mariendaal	Parkeerplaats Mariendaal (voorbereiding)

GL	Terreinbeheer	Noordoost Veluwe	Herbebossing
GL	Terreinbeheer	Noordoost Veluwe	Voerautomaat zwartwild
GL	Terreinbeheer	Noordwest Veluwe	Bosverjonging
GL	Terreinbeheer	Petrea	Toegangspad huurwoning Molenweg
GL	Terreinbeheer	Schaffelaar	Ontsluiting Koeweide
GL	Terreinbeheer	Schaffelaar	Vervangen beschoeiing Koeweide
GL	Bouwkunde	Staverden	Boerderij de molen, restauratie en verduurzaming
GL	Bouwkunde	Staverden	Restauratie boerderij De Oldhof Ermelo
GL	Terreinbeheer	Staverden	Renovatie jachthut en koeling
GL	L&K	Staverden	Regiodeal II; Planuitwerking en realisatie boerderij de Molen
GL	L&K	Staverden	Regiodeal II; Planuitwerking en realisatie erf boerderij de Molen
GL	L&K	Staverden	Regiodeal II; Planuitwerking en realisatie resterende bedrijfsgebouwen
GL	L&K	Staverden	Regiodeal II; Planuitwerking en realisatie Graanschuur
GL	Terreinbeheer	Staverden	Bosaanplant KNHS
GL	L&K	Staverden	Boek
GL	Terreinbeheer	t Sol	Verwijderen bom- en granaatresten
GL	Terreinbeheer	Zuidoost Veluwe	Herbebossing
GL	Terreinbeheer	Zuidwest Veluwe	Bosverjonging
GK	L&K	Algemeen	LAMO
GK	L&K	Algemeen	Visitor data monitor
GK	L&K	Ammersoyen	Ontdek de middeleeuwen in scherven 2 ^e fase
GK	Bouwkunde	Cannenburch	Restauratie UI-toren
GK	L&K	Doorwerth	Projectplan: Narratief Heerlijkheid Doorwerth
GK	L&K	Doorwerth	Projectplan: Realisatie welkomstpunt
GK	L&K	Doorwerth	Projectplan: Vernieuwde publiekspresentatie kasteel
GK	L&K	Doorwerth	Projectplan: Herbestemming en inrichting binnenplaats (Kasteelcafé - Koetshuis)
GK	L&K	Doorwerth	Ontzamelen jachtmuseum
GK	Bouwkunde	Doorwerth	Herstel bruggen
GK	L&K	Hernen	Herinrichting oostvleugel
GK	Bouwkunde	Neerijnen	Ophaalbrug, huis Neerijnen
GK	L&K	Rosendaal	Beleving Rosendaal